

Sabatetes de la Mare de Déu

Arenys de Mar

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Arenys de Mar

Coordenades:

Latitud: 41.579374470223
Longitud: 2.5515331327915
UTM Est (X): 462615
UTM Nord (Y): 4603173

Classificació

Número de fitxa: 08006 - 431
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia: Espècimen botànic
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés: Obert
Ús actual: Lúdic
Titularitat: Pública
Titular: Ajuntament d'Arenys de Mar (Riera del Bisbe Pol, núm. 8, 08350 Arenys de Mar)
Autoria de la fitxa: Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dj., 18/05/2023 - 08:04

Descripció

Les Sabatetes o Esclopets de la Mare de Déu és el nom popular d'una orquídia amb nom científic *Paphiopedilum insigne*, coneguda també com l'orquídia d'Arenys. El mot *Paphiopedilum* ve del grec i significa «sandàlia de Venus». El seu origen es troba en una petita àrea del sud de la Xina i el nord de l'Índia on està protegida per la llei. Fa un segle i mig, un frare caputxí tornà de l'Índia al seu convent

d'Arenys de Mar. Duia amb ell un petit esqueix de la planta que curosament plantà en una torratxa del pati. La planta va arrelar i al cap d'uns anys va florir.

Originàriament els exemplars d'Arenys de Mar provenen de la divisió vegetativa d'un mínim de tres individus molt semblants que a mida que s'anaven reproduint, se separaven per repartir entre els veïns del poble. A partir d'un esqueix, sortí del convent per anar de mica en mica expandint-se als patis i eixides de les cases antigues del poble, el lloc idoni per a la seva preservació. No se'n fa negoci sinó que s'ofereix perquè l'espècie perduri en el temps. I una de les dates escollides és el Nadal, quan a moltes cases se la pot veure florida. Amb el temps, ha esdevingut una icona del poble i n'ha pres el nom pel qual és popularment coneguda: orquídia d'Arenys.

L'any 2007 se celebrava la primera edició de la mostra Orquídiés i espais florits promogut per la Regidoria de Cultura, amb la col·laboració de nou famílies arenyenques, floristeries de la vila i l'Associació Catalana d'Amics de les Orquídiés. Els indrets on es podien visitar (amb l'edició d'un díptic) alguns espècimens era llavors, CC Calisay, Can Capdevila, el Pati del Museu de la Mineralogia, Can Kiensler, Ca la Margarita, Can Joan, Can Milans, Can Saurí, el Convent dels Caputxins i CA l'Espriu/Malagelada.

L'Associació Catalana d'Amics de les Orquídiés (ACAO) va promoure'n un cens fent una crida. Així, l'any 2004 Carme Vilarrasa i Jaume Romeu, dos dels seus socis, iniciaren un treball de recerca entre les diferents cases d'Arenys de Mar. La recerca va quedar aturada i l'any 2007 es tornava a promoure.

L'any 2019, des de la Regidora de Cultura és va promoure el primer concurs de la Sabateta d'Arenys on hi podien participar totes les persones que tinguessin en propietat com a mínim un test amb l'orquídia.

Observacions:

El seu hàbitat natural es redueix a la cara sud de les muntanyes de Khasi i Jaintia Hills, a Meghalaya (nord-est de la Índia), per sobre dels 1.000 metres d'alçada. És una orquídia de mida no massa gran. Té entre cinc i sis fulles en forma de cinta, de color clar, bilobulades. Floreix durant la tardor i l'hivern, a partir d'un inflorescència terminal, erecta, de fins a 30 cm de llarg. La intensitat del color varia en funció de la lluminositat i la temperatura en el moment de la floració. Tradicionalment sempre s'ha cregut que hi havia dos genotipus, uns de fulla curta i d'altres més llarga.

Si bé semblen totes del mateix color, ja en el seu moment, Helen H. Adams, va distingir fins a quatre tipus de coloració bàsica per a la flor a més d'algunes fulles tacades de verd i color crema.

Història

Hauria estat introduïda a Europa durant la primera meitat del segle XIX. Probablement aprofitant les expedicions de Wallich i altres botànics finançats per la Companyia de les Índies Orientals. Si bé buscaven noves espècies, és cert que el seu principal objectiu era el de detectar noves plantes de te, i informar dels llocs més idonis per a les noves plantacions. Un cop fet això, aquell indret era totalment arrasat per a convertir-lo en plantacions de te.

Bibliografia

No consta (2004). *Arenys de Mar, terra d'Insignes*, dins Associació Catalana d'Amics de les Orquídies. Butlletí núm. 3. Desembre 2004.

Enllaços d'interès:

[TN Comarques de TV3](#)

[Informació web municipal](#)

[El poble que tenia una flor](#)

[Arenyautes_Text de Pep Quintana](#)

[Bases del primer concurs de la Sabateta d'Arenys. Ajuntament d'Arenys de Mar.](#)

